

Bijlage duiding collectieve uitgangspunten

In deze bijlage wordt specifiek geduid hoe de eerder vastgestelde Duivense uitgangspunten, zoals opgenomen in het intentiebesluit van 3 juli jl., herkenbaar zijn verwerkt in de collectieve uitgangspunten. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze het Duivense perspectief en de lokale prioriteiten een plek hebben gekregen binnen het gezamenlijke kader dat richting geeft aan het herindelingstraject.

Vertrouwen en gelijkwaardigheid

In het intentiebesluit is als voorwaarde omschreven om een zorgvuldig transparant en inhoudelijk proces te doorlopen. Dit is ingebracht als Duivens uitgangspunt (letter a).

In de collectieve uitgangspuntennotitie is dit vertaald als het uitgangspunt van vertrouwen en gelijkwaardigheid. Het proces richting herindeling moet transparant zijn. De kracht van iedere deelnemer wordt daarbij gezien en benut. Gezamenlijk dragen de vier gemeenten de verantwoordelijkheid voor het proces en het gebied als geheel. Het proces naar één gemeente verloopt stap voor stap, met kwaliteit boven snelheid en met oog voor lokaal politiek-bestuurlijk, regionaal, en maatschappelijk draagvlak. Vanuit de vier gemeenten bouwen we aan één bestuurlijke eenheid, die herkenbaar is en blijft voor haar inwoners.

Lokale kracht en verbonden gemeenschappen

Het intentiebesluit vraagt om een plan om wijkraden, dorpsraden en buurtverenigingen te activeren en te ondersteunen en hen gevraagd en ongevraagd te laten adviseren. Dit is als Duivens uitgangspunt geformuleerd voor het herindelingsontwerp (letter b).

In de collectieve uitgangspuntennotitie is dit als volgt vertaald: De nieuwe gemeente zet in op het versterken van lokale netwerken. Er is ruimte voor dorpsraden, wijkraden en verenigingen om het gemeentebestuur van adviezen te voorzien. Zo blijft de stem – in termen van wensen, kansen en zorgen – van iedere kern hoorbaar binnen de nieuwe gemeente.

Zowel de gemeenteraad van Duiven als de inwoners van onze dorpen hechten veel waarde aan het behoud van voorzieningen bij een gemeentelijke herindeling. In het intentiebesluit is expliciet als aandachtspunt opgenomen dat het behouden van belangrijke voorzieningen, zoals bibliotheken, gewaarborgd moet worden en dat daarbij wordt uitgegaan van een goede spreiding over de verschillende dorpen en kernen.

De uitkomsten van de inwonersraadpleging met de Toekomstbus onderstrepen deze prioriteit: 69,5% van de respondenten geeft aan dat het behoud van voorzieningen een belangrijk onderwerp is richting het herindelingsontwerp. Qua voorzieningen wordt in eerste instantie gedacht aan winkels en horeca (78,2%), (sport)verenigingen (70,3%) en scholen (65,7%). 61,3% van de respondenten vraagt daarnaast specifiek aandacht voor jongeren en ouderen. Daarbij wordt gedacht aan ontmoetingsplekken en toegang tot openbaar vervoer. Dit is samengevat in een Duivens uitgangspunt (letter e).

In de collectieve uitgangspuntennotitie is dat omschreven als: Voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van sport en cultuur, blijven dichtbij inwoners in de kernen georganiseerd. Ze versterken de leefbaarheid, ontmoeting en gemeenschapszin en vormen daarmee het fundament onder een sterke samenleving. Het voorzieningenniveau blijft tenminste op peil, waarbij de nieuwe gemeente kansen benut tot versterking van dit voorzieningenniveau. Dit altijd met aandacht voor de specifieke behoeften van de kernen in het gebied.

Bestuur en organisatie: nabij en betrokken

Onder nabijheid van bestuur wordt verstaan dat bestuur en dienstverlening voor inwoners en ondernemers gemakkelijk en laagdrempelig bereikbaar blijven, zowel fysiek als digitaal (Duivens uitgangspunt letter d).

De inwonersraadpleging met de Toekomstbus toont dat 72,5% van de respondenten waarde hecht aan de aanwezigheid van een gemeenteloket voor contact met de gemeente en 67,1% waarde hecht aan digitale manieren om contact te leggen met de gemeente. Deze voorkeur onderstreept dat fysieke en digitale bereikbaarheid naast elkaar moeten blijven bestaan en elkaar moeten versterken.

Tegelijkertijd geeft de raadpleging aan dat 67,5% van de respondenten zich zorgen maakt dat de aandacht voor inwoners kan afnemen bij een gemeentelijke herindeling en 57,4% vreest dat de afstand tussen gemeente en inwoners zal toenemen; dit vereist dat het herindelingsontwerp concrete waarborgen bevat voor behoud en versterking van nabijheid, vastgelegd in dienstverlening, participatie-instrumenten en lokale contactpunten.

In de collectieve uitgangspuntennotitie is dit als volgt onder woorden gebracht: Dienstverlening is persoonlijk, laagdrempelig, begrijpelijk en nabij. De gemeente blijft dichtbij, in taal en in contact, door haar activiteiten in nabijheid van haar inwoners en ondernemers te organiseren. Bestuur en organisatie staan in direct contact met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Ambtenaren werken gebiedsgericht, bestuurders zijn zichtbaar en aanspreekbaar.

In het intentiebesluit is de wens verwoord om te komen tot een ambtelijke organisatie met kennis en slagkracht (Duivens uitgangspunt letter j). In de collectieve uitgangspuntennotitie staat daarover: De gemeente is door haar robuustheid in bestuurs- en uitvoeringskracht in staat om zich enerzijds krachtig in nabijheid en met betrokkenheid van inwoners en ondernemers in de diverse kernen te organiseren. En om zich anderzijds krachtig regionaal, provinciaal en landelijk te positioneren (Duivens uitgangspunt letter k). Een robuuste en wendbare ambtelijke organisatie vormt de basis onder het realiseren van deze ambitie. De binnen de nieuwe gemeente aanwezige strategische denkkraft, specialismen en voldoende uitvoeringskracht zijn essentieel om de steeds complexer wordende bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven te realiseren.

In de collectieve uitgangspuntennotitie heeft dit de volgende vertaling gevonden: De gemeente is door haar robuustheid in bestuurs- en uitvoeringskracht in staat om zich enerzijds krachtig in nabijheid en met betrokkenheid van inwoners en ondernemers in de diverse kernen te organiseren. En om zich anderzijds krachtig regionaal, provinciaal en landelijk te positioneren.

Een robuuste en wendbare ambtelijke organisatie vormt de basis onder het realiseren van deze ambitie. De binnen de nieuwe gemeente aanwezige strategische denkkraft, specialismen en voldoende uitvoeringskracht zijn essentieel om de steeds complexer wordende bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven te realiseren.

Financieel robuust fundament

In het intentiebesluit is aandacht gevraagd voor de financiële positie van de mogelijk nieuw te vormen gemeente. Met het oog daarop is in de collectieve uitgangspuntennotitie vastgelegd dat de nieuw te vormen gemeente start op een solide financiële basis. De financiële stabiliteit en transparantie vormen randvoorwaarden voor vertrouwen in het proces en in de nieuwe gemeente binnen politiek, bestuur, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Dit uitgangspunt uit de collectieve uitgangspuntennotitie doet daarmee recht aan de inzet van de gemeente Duiven (het Duivense uitgangspunt letter g).

In de collectieve uitgangspunten is verder vastgelegd dat, zowel in het proces naar als na vorming van de nieuwe gemeente, er begrip en respect is voor de bestaande ontwikkelingen en plannen in de diverse kernen, waarvoor de financiële dekking voor realisatie en beheer op orde is.

Daarmee wordt recht gedaan aan de mogelijkheden voor de gemeente Duiven om tot de fusiedatum beslissingen te nemen over investeringen en uitgaven met gebruikmaking van de eigen bestaande financiële middelen; rekening houdend met de eigen vermogenspositie (inclusief toekomstige revenuen van grondexploitaties) (Duivens uitgangspunt letter f).

De nieuwe schaal en begrotingsomvang biedt ruimte om te investeren in maatschappelijk opgaven, duurzame groei en een leefbare leefomgeving.

Bouwen aan balans in de leefomgeving

De Duivense uitgangspunten zijn op meerdere niveaus herkenbaar in het collectieve uitgangspunt 'Bouwen aan balans in de leefomgeving'. Het behoud en de ontwikkeling van de identiteit van de kernen (Duivens uitgangspunt letter e), krijgt concreet vorm in het streven naar herkenbare dorpen en stadjes met ruimte voor woningbouw, ontmoetingsplekken en voorzieningen dichtbij huis. Bij nieuwe ontwikkelingen blijft er nadrukkelijk oog voor de lokale identiteit, zodat ook kleine dorpen en kernen hun karakter behouden en versterkt worden. Dit draagt bij aan vitale gemeenschappen waarin jong en oud in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.

Uitgangspunt h, over de borging van bestaande ruimtelijke en infrastructurele plannen, sluit aan bij de collectieve inzet op woningbouwprojecten die bijdragen aan leefkwaliteit, betaalbaarheid en diversiteit. Door voort te bouwen op reeds gemaakte afspraken en plannen, wordt continuïteit gewaarborgd en ontstaat er vertrouwen in de uitvoeringskracht van de nieuwe gemeente. Dit biedt ruimte voor groei, zonder afbreuk te doen aan bestaande ambities en investeringen.

Het versterken van het buitengebied (Duivens uitgangspunt letter i), komt terug in de collectieve visie op het buitengebied als waardevol onderdeel van de Liemerse identiteit. Er is aandacht voor natuurbeleving, recreatie en rust, maar ook voor landschappelijke verbindingen, woningbouw en een sterk fietsnetwerk. Door het buitengebied actief te betrekken in de investeringsagenda, wordt het niet alleen beschermd maar ook ontwikkeld als multifunctioneel gebied dat bijdraagt aan welzijn en duurzaamheid.

Tot slot wordt in het collectieve uitgangspunt expliciet aandacht besteed aan het onderhoud van wegen en groen, waarmee uitgangspunt letter o wordt geborgd. Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte is essentieel voor de leefbaarheid van de kernen en het buitengebied. Door in te zetten op hoogwaardige bereikbaarheid en verkeersveiligheid, en afspraken met de provincie over investeringen (Duivens uitgangspunt letter l) te benutten, ontstaat een solide basis voor een toekomstbestendige infrastructuur die de ambities van Duiven en de nieuwe gemeente verbindt.

Zorg en voorzieningen: dichtbij en mensgericht

In het intentiebesluit werd het verbeteren van toegang tot zorg en ondersteuning voor jongeren en ouderen expliciet als aandachtspunt meegegeven richting het herindelingsontwerp. Het belang van dit onderwerp zien we ook terug in de resultaten van de inwonersraadpleging met de Toekomstbus; 61,3% van de respondenten vraagt daarin nadrukkelijk aandacht voor jongeren en ouderen, bijvoorbeeld in relatie tot voorzieningen die men wil behouden.

Het Duivense uitgangspunt over het behoud en de ontwikkeling van lokale voorzieningen (Duivens uitgangspunt letter e) is wat betreft de aandacht voor jongeren en ouderen geborgd in dit collectieve uitgangspunt. Door te kiezen voor een goede spreiding van voorzieningen in alle dorpen en kernen, wordt geborgd dat zorg en ondersteuning laagdrempelig, herkenbaar en bereikbaar blijven voor iedere inwoner. Dit sluit aan bij het streven naar korte lijnen en samenwerking met lokale partners, waardoor hulp snel en effectief geboden kan worden, juist daar waar mensen wonen en leven.

Bovendien onderstreept het collectieve uitgangspunt het belang van een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. Lokale voorzieningen zoals scholen, sportlocaties, bibliotheken en ontmoetingsplekken dragen hier direct aan bij, doordat ze niet alleen functionele ondersteuning bieden, maar ook sociale verbinding en participatie stimuleren.

Het verkorten van wachttijden in de WMO en jeugdzorg is in het intentiebesluit ook als aandachtspunt meegenomen in het herindelingsontwerp.

Dit is in de collectieve uitgangsnootie als volgt vertaald: Zorg en ondersteuning zijn laagdrempelig, herkenbaar en bereikbaar. De gemeente versterkt korte lijnen, herkenbare loketten en samenwerking met partners om wachttijden te verkorten en hulp te bieden waar dat nodig is.

Een groene regio gericht op de toekomst

Het Duivense uitgangspunt om de mogelijkheden te verkennen om samen tot een Liemerse investeringsagenda te komen (Duivens uitgangspunt letter i), krijgt duidelijke invulling binnen het bredere collectieve streven naar een groene en toekomstgerichte regio. Door middel van een programmatische aanpak worden lokale ambities gebundeld en wordt actief ingezet op samenwerking met andere overheden, waaronder de provincie. Hiermee wordt het Duivense streven naar provinciale afstemming en gezamenlijke investeringsafspraken niet alleen ondersteund, maar ook concreet en strategisch vormgegeven.

De Liemerse investeringsagenda fungeert als inhoudelijk fundament waarin thema's als duurzame groei, economie, toerisme en leefkwaliteit op samenhangende wijze worden verbonden. Dit sluit naadloos aan bij de Duivense ambitie om via afspraken met de provincie te komen tot structurele investeringen die bijdragen aan een vitaal buitengebied en een toekomstbestendige ontwikkeling. Tegelijkertijd draagt deze gezamenlijke agenda bij aan een robuuste positie van de nieuwe gemeente in de regio en bij verbonden partijen (Duivens uitgangspunt letter k). Door actief deel te nemen aan de Groene Metropoolregio en invulling te geven aan thema's als duurzaamheid, landschap, gevarieerde werkgelegenheid en een gezonde leefomgeving, positioneert de gemeente zich als een volwaardige en strategische partner binnen het regionale netwerk.

Proces en perspectief: zorgvuldig en gezamenlijk

Dit collectieve uitgangspunt is onder andere gebaseerd op het Duivense uitgangspunt om invulling te geven aan een zorgvuldig, transparant en een inhoudelijk proces; gebaseerd op basis van begrip en respect voor elkaars karakter en positie (Duivens uitgangspunt letter a).

In het collectieve uitgangspunt wordt expliciet benoemd dat het proces zorgvuldig en transparant verloopt, met aandacht voor alle betrokkenen: inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, bestuurders en medewerkers. Daarmee wordt onderkent dat iedere partij een eigen positie en karakter heeft, en dat deze verschillen met respect worden benaderd.

Daarnaast wordt het proces gekenmerkt door gezamenlijke opbouw en actieve betrokkenheid van alle partijen. Door stap voor stap toe te groeien naar een nieuwe gemeente, ontstaat er een traject dat niet van bovenaf, maar van onderop wordt opgebouwd. Dit sluit aan bij het streven naar een inhoudelijk proces waarin begrip en respect centraal staan. De verwijzing naar jarenlange samenwerking tussen de vier gemeenten laat bovendien zien dat het fundament van het traject rust op bestaande verbindingen en wederzijds vertrouwen. Zo wordt het uitgangspunt niet alleen erkend, maar ook concreet vormgegeven in het collectieve proces richting één Liemerse gemeente.

Resterende lokale uitgangspunten behoeven geen nieuw besluit

Één lokaal uitgangspunt is niet met zoveel woorden terug te lezen in de collectieve Liemerse uitgangspunten. Uit de inwonersraadpleging met de Toekomstbus blijkt namelijk dat 61,9% van de respondenten veiligheid een belangrijk thema vindt in relatie tot de gemeentelijke herindeling (uitgangspunt letter m). Daarbij gaat het niet alleen om sociale veiligheid, maar ook om het ervaren van een veilige leefomgeving, met aandacht voor verkeersveiligheid, goed verlichte openbare ruimten, en de beschikbaarheid van hulpdiensten.

Een gemeentelijke herindeling kan hieraan bijdragen door schaalvoordelen te benutten en beleidsmatig sterker te sturen op integrale veiligheid. Door het bundelen van kennis, middelen en uitvoeringskracht ontstaat meer ruimte voor gebiedsgerichte aanpakken, zoals het verbeteren van infrastructuur, het versterken van toezicht en handhaving, en het realiseren van veilige routes voor voetgangers en fietsers. Zo kan de herindeling bijdragen aan een omgeving waarin inwoners zich daadwerkelijk veiliger voelen. Deze kans is zodanig dat het college voorstelt hier geen afzonderlijk lokaal uitgangspunt voor te formuleren.